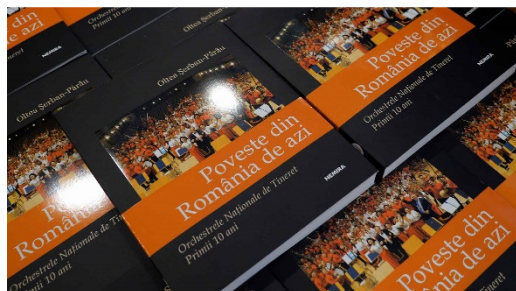

Orchestrelor Naționale de Tineret – o dedicație

(Costin Popa – 30 mai 2019)

A venit din partea criticului și muzicologului Oltea Șerban-Pârâu cu prilejul apariției noului și elegantului volum publicat recent de Editura Nemira sub titlul „Poveste din România de azi. Orchestrele Naționale de Tineret. Primii 10 ani”, 270 de pagini, bogat ilustrate cu fotografii de Virgil Oprina, coperta fiind semnată de Cristian Florescu.

În principal, o carte de interviuri cu măștrii Marin Cazacu, Cristian Mandeal, Horia Andreescu, Cristian Măcelaru, Liviu Prunaru, cărora autoarea le asociază extrase din presa românească și străină, precum și un important documentar asupra celor patru ansambluri ce se înscriu în tematica volumului (Orchestra Română de Tineret, Orchestra Romanian Sinfonietta, Orchestra Junior, Orchestra Națională Simfonică a României), cu istoricul lor și proiectele anului aniversar 2018.

Se știe, se simte, există senzații pe care le emană orice grup instrumental tânăr, sentimente de prospețime, curățenie, de plăcere și bucurie a cântărilor, dezbărate de plictis, spleen, rutină. Surprind și atrag chipurile destinate ale celor din spatele pupitrelor, pasiunea de a reda sonuri, dăruirea, look-ul deschis, zâmbetele, ochii luminoși, vestimentația colorată, chiar, purtată entuziast. Pornind de la asemenea observații, dar și de la analiza profundă a fenomenului educațional, violoncelistul și profesorul Marin Cazacu a purces la înființarea primei orchestre june, în 2008.

În interviul ce deschide volumul, semnalarea discrepanțelor între modul de pregătire al instrumentiștilor de orchestră din universitățile de muzică românești și cel occidental a fost subliniată, generând premisele pentru fondarea de ansambluri de tineri, în care cultura creativității colective să fie primordială. În paralel, a fost nevoie și de o schimbare esențială de mentalitate. Cred că acestea au fost marile câștiguri ale demersului, un proiect de care România avea nevoie întru racordarea la practicile europene.

Pornită cu eforturi, cu sprijin material privat, cu însuflețitorul ajutor din partea unor instrumentiști deja afirmați în orchestrele lumii, Orchestra Română de Tineret a ajuns, grație muncii lui Marin Cazacu, să fie înscrisă în 2011 în Federația Europeană de profil, veche de 70 de ani. Pilduitoare este afirmația făcută de președinta în exercițiu la un recent congres ținut la Bruxelles: „Ceea ce alții au făcut în șapte decenii, voi ați făcut într-unul”. Cinste promotorilor!

Evident că subiectul imediat subsecvent era pregătirea profesională și sarcina a revenit unui excepțional formator de orchestre, experimentatul dirijor și profesor Cristian Mandeal, care s-a

simțit întotdeauna încărcat de energie la lucrul cu tinerii. Afirmă maestrul la lansarea cărții: „Oare cine datorează mai mult, ei mie sau eu lor?” O comuniune, o simbioză generatoare de performanță.

În interviul acordat Oltei Șerban-Pârâu, Cristian Mandeal a rememorat momente-reper ale activității de a făuri muzicieni de orchestră, „o nobilă meserie”, de a schimba mentalități (sintagma se repetă) pentru a depăși nivelul din păcate inferior, din acest punct de vedere, care mai caracterizează educația românească pentru cântul colectiv, în contrapondere cu cea vestică. La întrebările scormonitoare, profesioniste ale autoarei, Cristian Mandeal a adus precizări privind abordarea și construcția repertorială. S-au prezentat parcursuri, perspective.

Orchestra Română de Tineret nu a rămas un fenomen singular, În 2010 a apărut Romanian Sinfonietta despre care, în capitolul al III-lea al cărții, istorisește Horia Andreescu, sub tirul chestionarului autoarei. O orchestră mai tânără, cu instrumentiști de la 14 la 17-18 ani. Începuturile au fost dificile, conceptul „cântatului împreună” fiind un deziderat greu de atins, chiar la profesioniști cu vechi ștate de servicii. Munca, selecția repertorială au fost din nou evocate, ca și momentele definitorii de prezentări de programe în țară și străinătate.

Și lucrurile nu s-au oprit. A fost înființat un ansamblu cu titlu pretențios, care nu face loc concesiilor, Orchestra Națională Simfonică a României, folosind drept pepinieră tineri formați în celelalte orchestre, ajunși la maturitate artistică. Dirijorul Cristian Măcelaru remarcă în secțiunea a IV-a a volumului importanța turneului american din 2019, în care compania celebrului trompetist Wynton Marsalis a adus plusvaloare concertelor newyorkeze. Declara Marsalis: „Acești muzicieni reprezintă România cu o demnitate extraordinară, cu stil, eleganță și suflet”, iar Cristian Măcelaru completa: „...pentru ei totul este făcut cu dragoste, cu plăcere, cu un zâmbet pe față. Sunt și tineri, ceea ce este un avantaj...”

Ambițiile lui Marin Cazacu de fondator de ansambluri tinere s-au împlinit în 2013 prin înființarea Orchestrei Junior, destinată copiilor cu vârste de 12-15 ani, pregătită de dirijorul Gabriel Bebeșelea.

Amintea Marin Cazacu de sprijinul primit în 2008 din partea unor instrumentiști deja afirmați în orchestrele lumii, violonistul Liviu Prunaru, violistul Marius Nichiteanu, contrabasistul Dorin Marc ș. a. În capitolul al V-lea, Oltea Șerban-Pârâu îl interviewează pe Liviu Prunaru, concertmaestru al Orchestrei Royal Concertgebouw din Amsterdam despre lucrul cu compnenții ansamblurilor românești tinere. Modest, considerându-se încă „învățăcel într-ale muzicii”, a durat sfaturi trainice, exemplificări despre cum se cântă la Concertgebouw, despre studiul indispensabil. Și, din nou, ca un laitmotiv, faptul că „în România se promovează mai mult acest cântat individualist și mai puțin dezvoltarea aptitudinilor pentru orchestră.” Observă Liviu Prunaru că vede „în ultimii ani, o schimbare în bine.” Poate că aceasta este cheia de boltă a cărții, pe lângă faptele în sine.

„Poveste din România de azi. Orchestrele Naționale de Tineret. Primii 10 ani” de Oltea Șerban-Pârâu sunt file de istorie recentă, cu uriașe perspective, menite să asigure continuitatea valorii în arta interpretativă românească privită prin unghiul ansamblurilor instrumentale. Ceea ce s-a construit până acum este o minune, un fenomen, în sens educativ, formativ, de amploare (să nu uităm că vorbim de nu mai puțin de patru orchestre create într-un singur deceniu), totul menit să consolideze performanța în muzică la nivelul spiritului creativității colective. Viitorul este

asigurat, dacă ne gândim că, până la urmă, este practic imposibil ca o întreagă orchestră să... emigreze!

Horațiu Ludușan, Ștefan Cazacu, Ana Nicolau

Lansarea de la Librăria Humanitas Cișmigiu s-a făcut în prezența autoarei, a directoarei Editurii Nemira, Ana Nicolau, a măștrilor Cristian Mandeal și Marin Cazacu. Doi componenți ai Orchestrei Române de Tineret, violonceliștii virtuozii Ștefan Cazacu și Horațiu Ludușan au interpretat „Prestissimo” de Jean-Baptiste Barrière și „Zborul cărăbușului” de Rimski-Korsakov.

La Mulți Ani, Orchestrelor Naționale de Tineret ale României de azi și de mâine!